

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	28743 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28743
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кучерук Оксана Анатоліївна, Наумець Ольга Анатоліївна, Копусь Ольга Антонівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.02.2021 р. – 10.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/23efa93e-90c9-4bbd-8d12-4bcde1cdb4f5_eeebc.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/4d1a4d9f-650b-47dd-b24c-a465d3e835eb_4b2eb.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Члени ЕГ на підставі вивчення матеріалів звіту про самооцінювання ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» зі спеціальності 014 Середня освіта за першим (бакалаврським) рівнем в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, установчих та нормативних документів, моніторингу офіційного вебсайту ЗВО, отриманої інформації в процесі акредитаційної експертизи у віддаленому (дистанційному) режимі від представників внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів пересвідчилися, що підстав про схвалення рішення у відмові в акредитації ОП немає. ЗВО забезпечує на ОП якісну фахову підготовку здобувачів вищої освіти, готує їх до успішної реалізації в майбутній професійній діяльності і конкурентоздатності на ринку праці. ОП загалом відповідає критеріям оцінювання якості, а виявлені слабкі сторони та недоліки не применшують її значення і не є суттєвими. Освітня програма чітко структурована, її змістові частини та обсяг освітніх компонентів відповідають вимогам чинного законодавства для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Застосування комунікативних та інтерактивних методів навчання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. Науково-педагогічні працівники вільні у виборі форм і методів навчання; їхня академічна та професійна кваліфікація відповідають тим ОК, які вони забезпечують. До освітнього процесу активно залучаються працедавці. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я учасників освітнього процесу, а матеріальні ресурси відповідають їхнім потребам. Академічна спільнота має високий рівень сформованості корпоративної та освітньої культури. ЗВО має всі необхідні ресурси для якісного здійснення освітнього процесу та його розвитку на цій ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

На думку ЕГ, сильними сторонами ОП є: країнознавче спрямування ОП; базування ОП на сучасних наукових знаннях, традиціях українського народу; спрямованість на розвиток і зміцнення регіону; чітка відповідність змісту ОП предметній сфері; логічна взаємопов'язаність ОК; досягнення заявлених ПРН обов'язковими ОК; забезпечення здобувачам вищої освіти сформованості актуальних професійних компетентностей і ефективне набуття соціальних навичок; реальна можливість вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти; наявність у ЗВО політики стосовно розвитку соціальних навичок як у здобувачів вищої освіти, так і в науково-педагогічних працівників; введення до ОП ОК 7 Основи інклюзивного навчання для формування в студентів здатності до здійснення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими потребами, оволодіння методиками роботи з такою категорією осіб. У ЗВО створено умови для саморозвитку учасників освітнього процесу на засадах студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи. Систематично проводяться опитування щодо якості освіти, діє постійний зв'язок студентського самоврядування зі здобувачами. Студенти беруть активну участь у конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, міжнародних проєктах, зокрема з питань інфомедійної грамотності – разом із викладачами у співпраці з радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX). У ЗВО створено умови для інтернаціоналізації діяльності на рівні викладачів і студентів. Форми та процедури проведення контрольних заходів і критерії оцінювання студентів є чіткими, зрозумілими. У ЗВО розроблено необхідні положення щодо забезпечення академічної доброчесності, упроваджується централізований підхід до перевірки письмових робіт на дотримання академічної доброчесності. До реалізації ОП залучаються викладачі провідних вітчизняних ЗВО, наукових установ, закордонні партнери, працедавці та інші фахівці. Керівництво ЗВО заохочує наукову та професійну активність НПП. Викладачі, які працюють на зазначеній ОП, активно публікують статті у фахових журналах, виданнях, що входять до наукометричних баз Web of Science, Scopus. ЗВО має потужну матеріально-технічну базу. Створено комфортні умови для навчання та є доступ до інфраструктури для осіб з особливими потребами. Інформаційно-консультативна підтримка здобувачів забезпечена на достатньому рівні. Працедавці, здобувачі та НПП активно долучаються до розроблення й перегляду ОП. Органів студентського самоврядування проводять активну діяльність. У ЗВО створено чіткий механізм збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Варто зазначити, що внутрішні нормативні документи, які регулюють освітній процес у ЗВО, наявні і розташовані у вільному доступі на вебсайті ЗВО, вони визначають чіткі й зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Освітню програму оприлюднено на офіційному вебсайті університету. Усі учасники освітнього процесу мають доступ до інформації на сайті.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Слабка сторона: Неправильно вказана у профілі ОП загальна інформація в рубриці кваліфікаційний рівень НРК. Рекомендація: Привести у відповідність з постановою КМУ від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 23.11.2011 р. № 1341» подану в профілі ОП загальну інформацію в рубриці «Цикл/рівень», замінивши його з «7» на «6». 2. Слабка сторона: Оперування поняттям «базові знання» у формулюванні мети ОП. Рекомендація: Відредагувати мету ОП з урахуванням вимог 6 рівня НРК, замінивши «базові» знання, на «концептуальні наукові та практичні». 3. Слабка сторона: Некоректно сформульований ПРА 2 «Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію». Рекомендація: Привести у відповідність формулювання ПРА 2 із 6 рівнем НРК, замінивши «високий рівень автономності» на «зі значним ступенем автономії». 4. Слабка сторона: У робочій програмі ОК 5 ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРА 3 розкрито в рубриках «знання» і «вміння» в такий спосіб, що вони не мають очевидного зв'язку з ОП, зокрема це знання класифікації та термінології видів спорту, обов'язків суддів тощо. Рекомендація: Сформулювати «знання» і «вміння» відповідно до ключової компетентності «екологічна грамотність і здорове життя»,

передбаченої Концепцією НУШ, на кшталт: «знати педагогічні заходи формування здорового способу життя учнів», «уміти розвивати здоров'язбережувальні навички учнів», «уміти виховувати позитивну мотивацію до здорового способу життя». 5. Слабка сторона: У робочих програмах ОК 12, ОК 13 подано застарілі джерела в списку рекомендованої літератури, немає чинних шкільних програм, підручників; у робочих програмах з ОК 12, ОК 21 не всі інформаційні ресурси перевірені. Рекомендація: Оновити зміст робочих програм. 6. Слабка сторона: Студенти практично не беруть участі в програмах з академічної мобільності. Рекомендація: Активізувати участь студентів у програмах з академічної мобільності. 7. Слабка сторона: У робочій програмі ОК 4 відсутній ПРА 2 «Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію». Рекомендація: У робочій програмі ОК4 та в освітній діяльності за нею врахувати ПРА 2. 8. Слабка сторона: Під час контролю й оцінювання студентів не часто застосовуються різномірівні завдання та самоконтроль. Рекомендація: Більше уваги приділити різномірівним завданням з різних дисциплін для контролю й оцінювання здобувачів та посилити діяльність із самоконтролю студентів. 9. Слабка сторона: Особи з особливими освітніми потребами мають доступ лише до першого поверху університету. Рекомендація: Удосконалити доступ до інфраструктури університету різних поверхів для зазначеної категорії осіб. 10. Слабка сторона: Пропозиції, сформульовані під час попередньої акредитації, ураховано частково. Рекомендація: Доопрацювати та зреалізувати невраховані зауваження і рекомендації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

На підставі аналізу профілю ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» (<https://fif.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/12/29/opp-2020-ukr.pdf>) експертна група констатує, що цілі ОП визначено відповідно до спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), оскільки вона передбачає підготовку висококваліфікованих учителів української мови і літератури, здатних до реалізації майбутньої професійної діяльності, самоосвіти та самовдосконалення. ОП сфокусовано на професійній освіті в галузі педагогіки та методики навчання української мови і літератури в ЗЗСО, що відрізняє її від інших програм як у межах спеціальності 014 Середня освіта, так і спеціальності 035 Філологія. Інформація, отримана під час зустрічей з фокус-групами в період акредитаційної експертизи у віддаленому (дистанційному) режимі, аналіз Стратегії розвитку СумДПУ імені А. С. Макаренка на 2020-2030 роки дає підстави стверджувати, що цілі ОП, зокрема підготовка «висококваліфікованих фахівців, <...> здатних до безперервної освіти й самовдосконалення, самостійної педагогічної діяльності в ЗЗСО» (с. 5 Профілю ОП), вповні узгоджуються з місією та стратегією ЗВО, якими передбачено: «надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців, що відповідають потребам міжнародного і національного ринків праці; на особистий творчий розвиток всіх учасників освітнього процесу, орієнтованих на демократичні цінності; <...> забезпечення максимального сприяння розвитку здобувачів вищої освіти як свідомих і відповідальних громадян, цілісних та культурних особистостей, конкурентоспроможних професіоналів та лідерів шляхом органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на засадах академічної доброчесності» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf). ОП спрямована на розвиток і зміцнення регіону, адже суспільна місія вчителя української мови і літератури, який працюватиме «в умовах українсько-російського порубіжжя» (с. 6 Відомостей про самооцінювання ОП), полягає у формуванні позитивного ставлення до української мови, літератури, національних традицій «як до інтелектуальної духовної й культурної цінності» (с. 6 Відомостей про самооцінювання ОП). СумДПУ імені А. С. Макаренка ставить перед собою низку завдань, з-поміж яких: розроблення інноваційних авторських курсів для розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти та набуття ними професійних компетентностей; підвищення якості й ефективності виробничої практики; забезпечення потреби в навчанні всіх вікових груп громадян за принципом Освіта впродовж життя; упровадження в освітній процес нових освітніх технологій для підвищення якості освіти та посилення ефективності навчальної діяльності студентів тощо (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya__b57d5.pdf), є релевантними до ОП «Середня освіта (Українська мова і література)», а їх виконання беззаперечно сприятиме подальшому вдосконаленню ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО залучає стейкхолдерів до визначення цілей і формулювання фахових компетентностей та програмних результатів навчання. Зокрема, було враховано пропозиції роботодавців щодо формулювання цілей ОП (2020 р.) «підготувати висококваліфікованих фахівців із предметної спеціальності Середня освіта (Українська мова і література), які володіють базовими знаннями з української філології, педагогіки та методики середньої освіти та практичними навичками навчання української мови і літератури, здатних до самостійної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти», які вони висловлювали на науково-практичних конференціях, вебінарах, що проводила кафедра української мови і літератури, під час опитувань, обговорень результатів проходження здобувачами вищої освіти виробничої практики тощо (blob:https://office.naq.gov.ua/10376029-4d91-4e5c-85e8-f8bd2dc5a50f). Під час інтерв'ювання роботодавці (А. В. Баєва, С. О. Гончаренко, А. П. Рябуха та ін.) засвідчили, що вони активно долучаються до перегляду ОП. Так, було враховано їхні пропозиції щодо формулювання ПРЗ 2, ПРУ 4, ПРУ 7, ПРУ 8; збільшено кількість кредитів ЄКТС (з 9 до 12) на виробничу педагогічну практику; посилено змістову частину ОК 12. Обговорення пропозицій роботодавців та їх урахування зафіксовано і в протоколах засідань кафедри української мови і літератури (blob:https://office.naq.gov.ua/10376029-4d91-4e5c-85e8-f8bd2dc5a50f). На зустрічі зі студентами було з'ясовано, що на їхню пропозицію було перенесено з вибіркових до обов'язкових ОК навчальну дисципліну «Українська діалектологія» (Ю. Прихідько, Ю. Назаренко, В. Лисянська). Спількування з науково-педагогічними працівниками (В. В. Герман, В. А. Захарова, О. М. Рудь, О. М. Семенов та ін.) засвідчило, що вони активно долучаються до перегляду ОП, зокрема для належного забезпечення досягнення ПРН постійно оновлюють зміст освітніх компонентів. На їхню пропозицію до обов'язкових було введено ОК 7 «Основи інклюзивного навчання». Під час зустрічей стейкхолдери не інформували щодо неврахування їхніх пропозицій.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП ураховує тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, що відбито у цілях та ПРН. Так, для підготовки конкурентоспроможного фахівця, здатного працювати в сучасних освітніх реаліях, ОП передбачає досягнення таких ПРН: ПРЗ 2, ПРЗ 4, ПРУ 1, ПРУ 4, ПРУ 5, ПРУ 6, ПРУ 7, ПРК 3. Для забезпечення актуальних компетентностей вчителя української мови і літератури у 2020 р. було переглянуто цілі та ПРН ОП. Присутні на відкритій та резервній зустрічах випускники ОП (А. Соловей, К. Діхнич, Н. Шеденко, Л. Носенко та ін.) засвідчили своє працевлаштування за спеціальністю й здатність до успішної професійної діяльності. Водночас випускниця Л. Носенко висловила побажання приділити більше уваги підготовці студентів до ведення шкільної документації. Велике значення для функціонування ОП має регіональний контекст, по-перше, через значний попит на вчителів української мови і літератури на регіональному ринку праці, по-друге, через географічне розташування Сумщини, а саме її межування з Російською Федерацією. Низка ОК (ОК 1, ОК 12, ОК 13, ОК 14, ОК 15, ОК 16, ОК 17, ОК 18, ОК 19) формують у випускників ОП здатність прищеплювати учням любов до української мови, літератури, українських культурних традицій, виховувати їх у дусі патріотизму. Надання консультативної допомоги у визначенні ПРН закріплено в укладених угодах про співпрацю між СумДПУ імені А. С. Макаренка та низкою відділів освіти районних державних адміністрацій Сумської області (<https://sspu.edu.ua/universytet/zahalna-informatsiia/rada-robotodavtsiv/>), Департаментом освіти і науки Сумської облдержадміністрації (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/ugody/ugoda_pro_spivpracu_z_departamentom_osviti_i_nauki_sumskoyi_obl_asnoyi_derzhavnoyi_administraciyi_vid_2_veresnya_2019_roku_1216d.pdf) тощо. Розробниками ОП (як зазначено у Відомостях про самооцінювання ОП (с. 8) та підтверджено О. М. Рудь, гарантом ОП, під час спілкування у фокус-групах) було проаналізовано та враховано досвід аналогічних вітчизняних ОП (Львівського національного університету імені Івана Франка, ДВНЗ «Прикарпатських національний університет імені Василя Стефаника», Херсонського державного університету, ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука») та іноземних ОП (Університет Костянтина Філософа, Словаччина; Варшавського та Ягеллонського університетів, Республіка Польща: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1340-golovne-v-roboti-zakladu-osviti-dovira-ta-profesionalizm>), зокрема, посилено зміст ОК 21 та ОК 22 в аспекті ефективного формування предметних (фахових) компетентностей ПК 6, ПК 7, ПК 8, ПК 12, а також у частині забезпечення набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання ОП загалом відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій за шостим рівнем (однак, у профілі ОП зазначено сьомий рівень НРК України). Інтегральна, загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання в ОП загалом сформульовано відповідно до чинної редакції НРК. ПРН ранжовано за рубриками «Знання» (5 ПРН), «Уміння» (12 ПРН), «Комунікація» (3 ПРН), «Автономія і відповідальність» (3 ПРН). Аналіз змісту ОП, зокрема структурно-логічної схеми, матриць відповідностей програмних компетентностей компонентам ОП та забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП, робочих програм навчальних дисциплін, інтерв'ювання різних груп стейкхолдерів (зокрема випускників ОП, роботодавців, представників баз практик) дозволяє стверджувати про досягнення всіх ПРН, визначених ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ вважає сильними сторонами ОП: відповідність цілей ОП місії та стратегії СумДПУ імені А. С. Макаренка; активна співпраця з роботодавцями (залучення їх до формулювання цілей, ПРН, активна участь у вебінарах, науково-практичних конференціях, майстер-класах, бінарних заняттях тощо); урахування розробниками ОП у визначенні цілей та ПРН галузевого та регіонального контекстів; налагоджений зворотний зв'язок з випускниками ОП; урахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недолік: Неправильно вказана у профілі ОП загальна інформація в рубриці кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікації. Рекомендація: Привести у відповідність з постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341» подану в профілі ОП загальну інформацію в рубриці «Цикл/рівень», замінивши його з «7» на «6». Недолік: Оперування поняттям «базові знання» у формулюванні мети ОП. Рекомендація: Відредагувати мету ОП з урахуванням вимог шостого рівня НРК, замінивши «базові» знання, на «концептуальні наукові та практичні». Недолік: Некоректно сформульований ПРА 2 «Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію». Рекомендація: Привести у відповідність формулювання ПРА 2 із 6 рівнем НРК, замінивши «високий рівень автономності» на «зі значним ступенем автономії».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом ОП відповідає Критерію 1, проте містить недоліки, що не є суттєвими і які можна усунути у процесі подальшої реалізації ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз змісту ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» засвідчив, що її загальний обсяг та обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту». Так, загальний обсяг ОП складає 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів ЄКТС (75 %) – обов'язкові компоненти, 60 кредити ЄКТС (25 %) – вибіркові. У межах обов'язкових компонент 24 кредитів ЄКТС (10 %) виділено для практичної підготовки (зокрема, 12 кредитів ЄКТС для виробничої педагогічної практики (5 %) та 12 кредитів ЄКТС (5 %) – для навчальних практик). Цикл загальної підготовки охоплює 21 кредит ЄКТС (8,8 %), професійної підготовки – 133,5 кредитів ЄКТС (55,6 %). Освітні компоненти та кількість кредитів ЄКТС, виділених для їх опанування, в ОП і навчальному плані для денної форми навчання збігаються. Навчальний план для заочної форми навчання не містить обов'язкової ОК Фізичне виховання, а кількість кредитів ЄКТС, виділених на її опанування, розподілено між ОК Вступ до мовознавства та ОК Вступ до літературознавства (по 2 кредити ЄКТС на кожну ОК). Проте, зазначена розбіжність дозволяє досягти цілей ОП та заявлених ПРН, оскільки ОК Фізичне виховання самостійно не забезпечує жодного ПРН, а робить це в сукупності з низкою інших ОК (приміром, ПРЗ 1 забезпечують також ОК 7, ОК 8, ОК 12, ОК 13, ОК 23, ОК 25).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ, на підставі вивчення змісту всіх складників ОП, з'ясувала, що його чітко визначено, обов'язкові ОК структуровано в логічній послідовності, вони пов'язані між собою і в сукупності дають змогу досягти заявлених цілей і ПРН, забезпечуючи формування інтегральної, загальних і предметних (фахових) компетентностей. ОП містить матрицю забезпечення ПРН відповідними освітніми компонентами. Кожний ПРН охоплений змістом програми. Усі ПРН та компетентності досягаються виключно за рахунок обов'язкових компонент. Досягнення ПРН, що корелюють із загальними компетентностями, забезпечено синтезом ОК 1, ОК 2, ОК 3, ОК 20, ОК 21 та ін. До аналізу було долучено також навчальний план та робочі програми навчальних дисциплін. ОП є структурованою у контексті загального часу навчання. Навчальний план сформовано з урахуванням ОК, передбачених ОП. Вивчення ОК у навчальному плані передбачено з урахуванням структурно-логічної схеми. За семестрами/роками навчання кредити ЄКТС розподілено в середньому по 30/60 кредитів, включно з вибірковими ОК, які здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого курсу. ОП охоплює два цикли: ОК загальної та професійної підготовки. ОП містить розділи практичної підготовки та підсумкової атестації, а також передбачено кредити для вибіркових ОК. Практична підготовка передбачає навчальні практики (педагогічну, фольклорну та діалектологічну), а також виробничу педагогічну практику. Окремий розділ складає підсумкова атестація, яка передбачає комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін. У робочих програмах, крім інших розділів, зазначено передумови для вивчення ОК (за потреби), ПРН, яких мають досягти здобувачі вищої освіти після опанування ОК, причому ПРН конкретизовано в категоріях «знати» і «вміти». Окремі огріхи фіксуємо в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Так, ОК 18 Старослов'янська мова та історична граматики не може забезпечувати формування ЗК 5 – здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта з предметною спеціалізацією – українська мова і література. Заявленими в ОП об'єктами вивчення є педагогічні процеси в закладах загальної середньої освіти в аспекті викладання мовних та літературних дисциплін, сучасні технології навчання, організація педагогічного дослідження (с. 5 Профілю ОП). Теоретичний зміст предметної області забезпечено ОК 6, ОК 8, ОК 10, ОК 11, ОК 12, ОК 13, ОК 14, ОК 16, та ін. Здобувачі вищої освіти опановують різноманітні методи і технології навчання для застосування їх у майбутній професійній діяльності (зокрема, ОК 4, ОК 12, ОК 13, ОК 16). Зміст освітньої програми посилюється наявністю ОК 7 Основи інклюзивного навчання, у результаті опанування якої здобувачі вищої освіти здатні до здійснення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими потребами, володіють методиками роботи з такою категорією осіб. Водночас, зауважимо, що ОП містить ОК Фізичне виховання. ЗВО (ректор та інші науково-педагогічні працівники) пояснили наявність цієї дисципліни в обов'язкових компонентах потребою у виробленні навичок збереження здоров'я й у забезпеченні фізичної підготовленості майбутніх педагогів. Проте, у робочій програмі цієї навчальної дисципліни ПРН (ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРА 3) розкрито в рубриках «знання» і «вміння» в такий спосіб, що вони не мають очевидного зв'язку зі спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), зокрема це знання класифікації та термінології видів спорту, обов'язків суддів тощо (див. с. 5 Робочої програми, https://fisf.sspu.edu.ua/images/2020/fizichne_vihovannya_2020_1801_dae3f.pdf).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії студента у ЗВО регулює Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019 р. (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf). Порядок вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін викладено в Положенні про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020 р. (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf). Усі Положення розміщено у вільному доступі на вебсайті ЗВО. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти передбачає також участь у програмах мобільності, вибір бази практики, вільний вибір теми курсової роботи тощо. Студенти обирають дисципліни через особистий електронний кабінет з Каталогу вибіркових дисциплін (<https://sspu.edu.ua/universitet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>). Вони мають змогу обирати дисципліни й з інших ОП, незалежно від спеціальності чи підрозділу. Процедури вибору студентами дисциплін у ЗВО є зрозумілими. Вони передбачають інформування про зміст вибіркових дисциплін, безпосередній запис на дисципліни, етап корекції, пов'язаний з виконанням умов щодо кількості студентів, які можуть бути записані на певну дисципліну, та формування груп. Відповідно до п. 1.10 Положення обсяг вибіркових дисциплін для здобувачів освітнього рівня бакалавра складає не менше як 60 кредитів ЄКТС (25 %), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Студенти денної і заочної форм навчання під час інтерв'ювання підтвердили зрозумілість процедури обрання вибіркових дисциплін та можливість справді реального вільного їхнього вибору. Каталог містить надзвичайно великий за кількістю та різноманітністю перелік вибіркових дисциплін, з яких 38 (кожна обсягом 4 кредити ЄКТС) стосуються безпосередньо ОП «Середня освіта (Українська мова і література)», що повною мірою забезпечує належну кількість та різноманітність дисциплін для вибору студентів. Аналіз анотацій вибіркових дисциплін засвідчив, що їх дібрано з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності й ринку праці, рівня задоволеності здобувачів, посилення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці, поглиблення теоретичних знань і розвиток практичних умінь і навичок. Аналіз наданих ЗВО сканкопій індивідуальних навчальних планів

окремих здобувачів вищої освіти денної форми навчання загалом засвідчує забезпечення формування індивідуальної освітньої траєкторії, вони містять відповідні записи про вивчення студентами вибірових дисциплін (<https://office.naqa.gov.ua/v1/accrreditation-folder/2988>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організацію й забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО регламентовано Положенням про проведення практик у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, 2017 р. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_praktiku_20dc6.pdf). Договори з базами практик укладено й розміщено в загальному доступі на вебсайті ЗВО (<https://fisf.sspu.edu.ua/fakultet/pro-fakultet/dokumentatsiia>). ОП передбачає 5 видів практик: навчальної педагогічної в середній школі (3 кредити ЄКТС), навчальної педагогічної в закладах позашкільної освіти (3 кредити ЄКТС), фольклорної (3 кредити ЄКТС), діалектологічної (3 кредити ЄКТС) та виробничої педагогічної з української мови і літератури (12 кредитів ЄКТС). Навчальні практики тривають по 2 тижні, а виробничі педагогічні – 8 тижнів. Отже, тривалість кожної практики складає 45 годин на тиждень (1,5 кредита ЄКТС), з яких 30 годин – безпосередня робота на базі практики, 15 годин – самостійна навчальна діяльність за програмою практики. Практики забезпечено наскрізними програмами та робочими програмами практик. Фольклорну та діалектологічну практики студенти проходять за місцем проживання, різні види педагогічної практики – на базі ЗЗСО та позашкільних закладів здебільшого м. Сум та Сумської області. Практична підготовка забезпечує формування у студентів майже всіх загальних та фахових компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури (за винятком ЗК 6 – здатність спілкуватися іноземною мовою). Виробничі педагогічні практики завершує формування системи професійних умінь і навичок здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем і є важливим етапом підготовки майбутнього вчителя до майбутньої професійної діяльності. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти за цією ОП зазначили, що ЗВО проводить настановну й підсумкову конференції практик, враховує побажання студентів щодо вибору бази практики. Загалом здобувачі задоволені компетентностями, здобутими під час практичної підготовки, що підтверджують і результати опитування й інтерв'ювання студентів під час зустрічей з ЕГ. Керівники від баз практик під час зустрічей з ЕГ підтвердили належний рівень практичної підготовки студентів ОП, а також тісну співпрацю із ЗВО в питаннях визначення змісту та завдань практик. За результатами проходження практики керівники від баз практик надають характеристику практиканту щодо якості його підготовки. За результатами опитування, що проводить ЗВО, стейкхолдери схвально оцінюють сформованість професійних компетентностей студентів (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_robotodavtci_6d9c4.pdf).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП, робочих програм навчальних дисциплін засвідчив широкі можливості для набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Це обумовлено специфікою ОП, програми, що акредитується, адже вона має соціономічне спрямування. Формування soft skills забезпечується низкою обов'язкових компонентів (ОК 3, ОК 5, ОК 6, ОК 8, ОК 12, ОК 13, ПП 2, ПП 5 та ін.), які дають змогу сформувати в здобувачів вищої освіти навички комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність, уміння працювати в команді, вирішувати конфлікти, керувати своїм часом тощо. Формуванню соціальних навичок сприяє використання різноманітних форм і методів, технологій навчання (моделювання проблемних ситуацій, виконання групових завдань, дискусії, диспути, мозковий штурм, ігрові технології навчання тощо). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі продемонстрували вільне володіння соціальними навичками, вповні виявивши готовність до подальшої професійної діяльності. ЗВО має багаторічний досвід розвитку соціальних навичок і у викладачів, що забезпечено завдяки налагодженій системі їхнього професійного розвитку, постійній плідній співпраці з роботодавцями та випускниками ОП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту немає. ЗВО розпочав роботу із запровадження професійного стандарту для професії «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2736 Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»), зокрема 04 січня 2021 р. на вебінарі «Інфомедійна грамотність: валізка вправ для словесника», проведеному в межах грантового проєкту «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус», з ініціативи модераторки заходу О. М. Семеног обговорено компетентності, якими має оволодіти вчитель української мови і літератури згідно із затвердженим професійним стандартом (https://kulbabska.com/news/aktualni-novyny/452-swot-analyz-infomediina-hramotnist-valizka-vprav-dlia-slovesnyka-2?fbclid=IwAR3_hcPxWodDVE7gzvQON1rWA87kkVQXQ4EJE53x_1QY8syDoL-OqoeRuU).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, навчального плану, розкладу занять, робочих програм навчальних дисциплін засвідчив, що обсяг фактичного навантаження студента співвідноситься з обсягом ОП у кредитах ЄКТС та збігається із заявленими ЗВО у відомостях про самооцінювання ОП. Розклад занять не перевищує 24 аудиторних годин на тиждень, а самостійна робота відносно аудиторної складає від 40 до 70 % від загального обсягу освітньої компоненти, що відповідає встановленим у ЗВО нормам (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_srs_92846.pdf). Варто зазначити, що відповідно до пп. 4.3.6 Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019 р. обсяг часу, відведений для консультації з конкретної дисципліни, визначається навчальним планом, де їх уналежнено до аудиторних годин). Консультація виставляється в розкладі та планується для консультування з дисциплін навчального плану, проведення контрольних заходів, контролю індивідуальних занять (с. 27 Положення, https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_450ec.pdf). Обсяг одного кредиту ЄКТС складає 30 годин. З них на самостійну роботу може припадати від 12 до 21 години. Забезпечення самостійної роботи регламентує також Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019 р., п. 4.4. (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_450ec.pdf). Зміст та обсяги самостійної роботи з навчальних дисциплін визначено робочими програмами навчальних дисциплін і методичними рекомендаціями до самостійної роботи. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін засвідчив, що їх розроблено відповідно до вищезазначених нормативних документів ЗВО. У робочих програмах навчальних дисциплін визначено теми самостійної роботи, завдання, кількість виділених годин, перелік рекомендованої літератури, форми контролю за виконанням самостійної роботи тощо. Для виконання визначених видів самостійної роботи виділено достатню кількість годин. Види самостійної роботи оцінюються балами, про що є записи в журналах обліку успішності студентів. На зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили, що їм достатньо часу для виконання самостійної роботи. Повідомили, що викладачі постійно цікавляться в них, чи не перевантажені вони самостійною роботою. Однак студенти не змогли пригадати, чи є подібні запитання в анонімній анкеті, за якою ЗВО здійснює моніторинг якості надання освітніх послуг.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти на ОП за дуальною формою навчання не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

На думку ЕГ, сильними сторонами ОП є: країнознавче спрямування ОП; базування ОП на сучасних наукових знаннях, традиціях українського народу; надзвичайний запит на ринку праці в регіоні; спрямованість на розвиток і зміцнення регіону; чітка відповідність змісту ОП предметній сфері; логічна пов'язаність ОК між собою; досягнення заявлених ПРН обов'язковими ОК; забезпечення здобувачам вищої освіти сформованості актуальних професійних компетентностей і ефективне набуття соціальних навичок; реальна можливість вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти; наявність у ЗВО політики стосовно розвитку соціальних навичок як у здобувачів вищої освіти, так і в науково-педагогічних працівників, зокрема через систему професійного розвитку, що сприяє співпраці з роботодавцями та випускниками, зміцненню репутаційного капіталу ЗВО; введення до ОП ОК 7 Основи інклюзивного навчання для формування в студентів здатності до здійснення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими потребами, оволодіння методиками роботи з такою категорією осіб; постійний перегляд ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недолік: Часткова невідповідність навчального плану для заочної форми навчання освітній програмі, а саме відсутність у навчальному плані ОК Фізичне виховання (обсягом 4 кредити ЄКТС); за навчальним планом для опанування ОК Вступ до мовознавства та ОК Вступ до літературознавства виділено по 5 кредитів ЄКТС, тоді як в ОП для цих ОК передбачено по 3 кредити. Рекомендація: усунути наявну невідповідність навчального плану для заочної форми освітній програмі. Слабка сторона: Відповідно до ОП, ОК 18 Старослов'янська мова та історична граматики забезпечує формування ЗК 5 – здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово. Рекомендація: Вилучити з матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми позначку щодо формування ЗК 5 в ОК 18. Слабка сторона: У робочій програмі навчальної дисципліни «Фізичне виховання» ПРН (ПРЗ 1, ПРЗ 3, ПРУ 1, ПРУ 5, ПРА 3) розкрито в рубриках «знання» і «вміння» в такий спосіб, що вони не мають очевидного зв'язку зі спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), зокрема це знання класифікації та термінології видів спорту, обов'язків суддів тощо. Рекомендація: Сформулювати «знання» і «вміння», якими має оволодіти майбутній вчитель української мови і літератури, відповідно до ключової компетентності «екологічна

грамотність і здорове життя», передбаченої Концепцією Нової української школи, на кшталт: «знати педагогічні заходи формування здорового способу життя учнів», «уміти розвивати здоров'язбережувальні навички учнів», «уміти виховувати позитивну мотивацію до здорового способу життя». Слабка сторона: У сканованих копіях індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти за заочною формою навчання вибіркової дисципліни записано в розділі обов'язкових компонентів з позначкою «В». Рекомендація: Записувати вибіркової дисципліни в індивідуальних планах студентів у розділі «Вибіркові навчальні дисципліни». Слабка сторона: структурно-логічна схема побудована без відображення взаємозв'язків між ОК. Рекомендація: Удосконалити наочне представлення інформації в структурно-логічній схемі.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП відповідає частині 1 статті 91 Закону України «Про вищу освіту» за структурою та змістом, загалом відповідає Критерію 2, проте простежуються несуттєві недоліки, які можна усунути у процесі подальшої реалізації ОП. Вказаний недолік щодо часткової невідповідності навчального плану для заочної форми навчання освітній програмі не є суттєвим, оскільки у 2020 році на заочну форму здобуття вищої освіти не було зараховано жодного вступника, а відтак зазначену невідповідність можна усунути в процесі реалізації ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Проаналізувавши Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2021 році, експертна група дійшла висновку, що вони є чіткими, зрозумілими та доступними для вступників, не містять дискримінаційних положень, обмежень чи привілеїв щодо доступу до навчання на ОП. Правила прийому оприлюднено на офіційному вебсайті ЗВО: <https://sspu.edu.ua/pravyla-priyomu-2021>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2021 році містять такі вимоги до вступників на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література): наявність сертифіката (сертифікатів) зовнішнього незалежного оцінювання з Української мови і літератури (перший конкурсний предмет), з Історії України (другий конкурсний предмет), з Математики, або Іноземної мови, або Біології, або Географії, або Фізики, або Хімії (третій конкурсний предмет). Вагові коефіцієнти розподілено з урахуванням специфіки ОП та є досить ефективними у формуванні контингенту здобувачів, оскільки з Української мови і літератури він складає 0,5, тоді як із двох інших конкурсних предметів – лише по 0,2, вага свідоцтва про ПЗСО складає 0,1.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

СумДПУ імені А. С. Макаренка визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, одержаних в інших ЗВО, зокрема й у результаті академічної мобільності. Встановлені правила відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Порядок визнання результатів навчання, отриманих студентами в інших закладах вищої освіти, визначено в таких документах ЗВО: Положенні про організацію освітнього процесу в СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019 р. (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), Положенні про академічну мобільність студентів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, 2013 р. (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf), Положення про перезарахування результатів навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, 2019 р.

(https://www.sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_a4e48.pdf) . Усі положення є у вільному доступі для зацікавлених осіб, їх розміщено на офіційному вебсайті ЗВО. На ОП відсутня практика застосування вищезазначених правил. Проте на зустрічах з ЕГ здобувачі виявили обізнаність з ними.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, регулює «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка», 2020 р. (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azco3.pdf). Вони доступні для всіх учасників освітнього процесу. Аналіз Положення засвідчив, що воно містить чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті. Perezarahuvannya результатів здійснюється на добровільній основі. Університет може Perezarahuvannya такі результати в обсягах, що не перевищує 20% загального обсягу кредитів, передбачених ОП у межах навчального року (п. 3.4. Положення). Відповідно до п. 3.3. вказаного Положення визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, не поширюється на вибіркові освітні компоненти, а стосуються лише обов'язкових дисципліни освітньої програми. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти ЕГ пересвідчилася, що вони не достатньо обізнані з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. На думку А. Корнієнко, це можуть бути бали за виконання самостійної роботи, написання статті. Не заперечили такого підходу й інші учасники зустрічі. Подібне стверджували і науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію ОП. Водночас слід відмітити, що представник студентського самоврядування Я. Ільченко чітко розуміє, що таке неформальна освіта, зокрема наводить приклади онлайн-курсів платформи «Прометеус», зазначаючи при цьому, що йому не відомі випадки Perezarahuvannya подібних результатів навчання. Прикладів практичного застосування вищезазначених правил на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткість, прозорість, зрозумілість і доступність Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка у 2021 році для вступників та інших зацікавлених осіб; відсутність у них дискримінаційних положень; урахування специфіки ОП. Чіткість, зрозумілість і доступність для учасників освітнього процесу правил визнання результатів навчання на основі ЕКТС, здобутих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: На ОП відсутня практика залучення студентів до програм академічної мобільності. Рекомендація: Активізувати інформування здобувачів вищої освіти про наявні у СумДПУ імені А. С. Макаренка можливості для їхньої участі в програмах академічної мобільності, зокрема і у вітчизняних ЗВО, та про переваги такого навчання. Слабка сторона: Положення про академічну мобільність студентів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка затверджено у 2013 р. до прийняття чинних на сьогодні законів України «Про вищу освіту» та «Про освіту». Рекомендація: оновити вказане Положення. Слабка сторона: Погана обізнаність учасників освітнього процесу з правилами Perezarahuvannya результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: проводити активну роз'яснювальну роботу щодо інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про неформальну освіту та порядок Perezarahuvannya результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання є прозорими, чіткими і зрозумілими, вказані недоліки не є суттєвими, що підтверджує загалом відповідність Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ОП реалізується відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/6koZnCJ>) за денною і заочною формами навчання. Складниками освітнього процесу в університеті є: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Викладачі поєднують традиційні форми та методи навчання і викладання з інноваційними: використовують аналіз літературного твору, вебінари, тренінги, презентації, моделювання уроків, майстер-класи тощо. Перевагу надають комунікативним методам викладання та інтерактивним методам навчання. Зазначені форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу й принципам академічної свободи. Згідно з «Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій...» (<https://cutt.ly/7koZDfd>) у ЗВО застосовуються елементи дистанційної форми навчання за допомогою різних засобів, зокрема віртуальних освітніх середовищ (Moodle, Google Classroom та ін.), месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.), комунікаційних технологій (Zoom, Skype, Meet, Hangouts), через електронну пошту. Для забезпечення належної якості віддаленого навчання співробітники лабораторії дистанційного навчання здійснюють консультаційно-методичний супровід викладачів. Створення анкет, організацію процедури опитувань щодо якості організації освітнього процесу, якості ОП здійснює ЦЗЯВО відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти...» (<https://cutt.ly/NkoXCoy>) та «Методичних рекомендацій до проведення анкетування з питань оцінювання освітнього процесу ...» (<https://cutt.ly/4koX8BV>). Опитування студентів щодо якості освіти здійснюється систематично, про це було повідомлено під час зустрічі з керівником і менеджментом ЗВО та зустрічі з академічним персоналом. За даними сайту ЗВО, у 2 півріччі 2019-2020 н.р. (новішої інформації немає) було здійснено онлайн-опитування здобувачів щодо організації дистанційного навчання (<https://cutt.ly/PkoCwvi>) та якості викладання дисциплін за ОП (<https://cutt.ly/akoCuHQ>). Оприлюднені на сайті результати свідчать про достатній рівень задоволення здобувачів викладанням дисциплін, а також про достатній рівень відповідності ОК освітній програмі. Результати анкетування розміщено на сайті ЗВО й надано стейкхолдерам, кафедрам, студентському самоврядуванню, науково-методичним комісіям для врахування під час розгляду та внесення змін до ОП. Обговорення на кафедрі та врахування результатів опитування здобувачів щодо якості організації освітнього процесу було підтверджено під час зустрічі з академічним персоналом. Студенти вільно вибирають теми досліджень та застосовують їх результати під час педагогічної практики. Студенти підтвердили, що вони обізнані та можуть вільно вибирати ОК з каталогу вибіркових дисциплін, який є в доступі (<https://cutt.ly/5koCjKm>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усіх здобувачів освіти своєчасно інформують про цілі, зміст, програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання освітніх компонентів. Робочі програми, частково силабуси освітніх компонентів ОП, а також навчальний план, ОП та відомості про самооцінювання ОП наявні у вільному доступі на сайті факультету (<https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020>). Під час зустрічі зі студентами з'ясовано, що вони обізнані з навчальними дисциплінами ОП, розуміють порядок і критерії оцінювання, знають про робочі програми та силабуси ОК. Романченко Альона зазначила, що на першому занятті з усіх ОК викладачі інформують про мету і цілі, форми, методи навчання, критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Також студенти можуть отримати відповіді від викладача щодо конкретної дисципліни та організації і змісту освітнього процесу. Студенти під час зустрічі розказали про взаємозв'язок їх з викладачами, студентським самоврядуванням. Здобувачі наголосили, що будь-яке організаційне питання стосовно освітнього процесу в університеті розв'язується швидко, тому проблем у цьому не відчувають.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у межах ОП регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу...» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_a50ec.pdf), «Положенням про науково-дослідну роботу студентів...» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_naukovodoslidnu_robotu_studentiv_5515f.pdf). Основою для поєднання навчання і досліджень є вивчення студентами ОК16, ОК23, ОК24, ОК25 із переліку обов'язкових дисциплін, що передбачають опанування основ наукового дослідження, виконання курсових робіт з психолого-педагогічних дисциплін, з української мови/української літератури, методик їх викладання. Кафедра заохочує студентів додатковими балами за їхню публікаційну активність, за участь у різних освітньо-наукових заходах, за роботу в науково-дослідних лабораторіях фахового спрямування, зокрема в лабораторії «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» та в лабораторії «Медіакультура вчителя» (<https://fisf.sspu.edu.ua/naukova-robota>) тощо. Викладачі долучають студентів до своїх наукових досліджень на

добровільних засадах, а також до науково-освітніх заходів кафедри української мови і літератури. Є наявні підтверджувальні документи щодо перемог студентів у II етапі XIX Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, у II етапі X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та ін. (blob:https://office.naqa.gov.ua/6742a47c-9244-454e-bd39-47101b3eef5d). Студенти беруть участь у грантових проектах від міжнародної організації IREX: «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус» (керівник – д.пед.н. О. М. Семенов) та Школа відповідального батьківства «Медіапазли» (керівник – к.пед.н. М. М. Ячменик). Відомості про ці проекти, учасників розміщено на сайті ЗВО (<https://fif.sspu.edu.ua/fakultet/osvitno-profesiini-prohramy/mizhnarodni-proiekty>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Робочі програми ОК затверджуються до початку навчального року, можуть оновлюватися відповідно до положень, зокрема «Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності...» (<https://cutt.ly/DkoBN9V>), «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін...» (<https://cutt.ly/MkoB9kc>). Оновлені робочі програми обов'язкових ОК затверджено в серпні-вересні 2020 р. У робочих програмах подано зміст дисциплін, методи навчання, форми контролю, результати навчання, критерії оцінювання результатів навчання, розподіл балів, засоби діагностування результатів навчання та ін. У робочих програмах зазначено бали за різні види навчальної діяльності. Зустріч із академічним персоналом дала змогу з'ясувати, що зміни ОП стосувалися збільшення годин на практики, введення в цьому навчальному році дисципліни «Основи наукових досліджень», оновлення змісту робочих програм дисциплін – воно є авторським, систематично вдосконалюється з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик. Наприклад, опанування методичних дисциплін (ОК 12, ОК 13) відбувається з використанням інтерактивних методів, моделювання уроків, виконання творчих завдань. Під час зустрічі директор бібліотеки пояснила, що в університеті діє інституційний репозитарій з 2016 р., кафедра є лідером занесення своїх робіт до нього. На сторінці наукової бібліотеки можна дізнатися про перевірку робіт на плагіат (<https://cutt.ly/zkoMYzy>), замовити навчально-методичне забезпечення для дисциплін. На сайті (<https://cutt.ly/pkoB73Z>) можна подати запит на підручник/посібник в електронному вигляді, і цей запит буде виконано. Студенти можуть вплинути на поліпшення змісту ОП та зміст освітніх компонентів. В ОП є розробник-студентка А. О. Корнієнко. На зустрічі студентка Ю. Прихідько підкреслила, що брала участь разом із студенткою Ю. Назаренко у перегляді ОП, у результаті до програми внесено як обов'язкову дисципліну «Українська діалектологія» для полегшення діалектологічної практики. Водночас варто оновити список рекомендованої літератури в робочих програмах окремих ОК. У робочих програмах ОК 12, ОК 13 подано застарілі джерела, немає чинних шкільних програм, підручників; у робочих програмах з ОК 12, ОК 21 не всі інформаційні ресурси перевірені на активність, коректність, відповідність навчальній дисципліні. Робоча програма дисципліни «Педагогіка» (ОК 6) в основному та додатковому переліку рекомендованої літератури містить джерела, які були надруковані раніше 2015 року. Робоча програма дисципліни «Психологія» (ОК 8) містить джерела, надруковані раніше 2011 року. Робоча програма дисципліни «Іноземна мова» (ОК 3) містить джерела, надруковані раніше 2010 року. Робоча програма дисципліни «Сучасна українська літературна мова» (ОК 14), дисципліни «Вступ до літературознавства» (ОК 11) містять джерела переважно до 2015 р.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Згідно зі «Стратегією розвитку СумДПУ на 2020–2030 роки» розвиток міжнародної співпраці у галузі освіти, науки, культури та спорту належить до стратегічних цілей. Університет уклав угоди про освітню і наукову співпрацю з закладами вищої освіти Польщі, Китаю, Болгарії. Викладачі кафедри української мови і літератури активно зміцнюють інтернаціональні зв'язки, вивчають досвід закордонних колег, освітніх установ та впроваджують його в університеті для забезпечення якості освіти. З метою професійного розвитку на основі закордонних моделей навчання фаху проф. О. М. Семенов пройшла стажування у Варшавському та Ягеллонському університетах у межах проекту «Інноваційний університет та лідерство», доц. О. П. Кумеда – в Університеті Костянтина Філософа (Словачина). Також доц. О. П. Кумеда працювала в Словацькій Республіці на посаді викладача української мови в Університеті Костянтина Філософа (м. Нітра). Викладачі публікують статті в закордонних виданнях. Здобувачі залучені до участі в реалізації міжнародних проєктів, що виконуються відповідно до угод про співпрацю з міжнародною організацією IREX («Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність»), до роботи ресурсного центру професійного розвитку вчителів української мови і літератури (<https://rctpd.sspu.edu.ua/>), науково-дослідних лабораторій <https://sspu.edu.ua/nauka/naukovi-pidrozdily>, результатом діяльності в яких є участь студентів у майстер-класах та міжнародних конференціях. Викладачі зареєстровані в наукових мережах Google Scholar Academia та ін. Півс кафедри та здобувачі ВО мають доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus, Web of Science, що забезпечується з локальної мережі університету та бібліотеки.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Викладачі і студенти мають змогу займатися самоосвітою, саморозвитком і самореалізацією, для цього в університеті створено належні умови на засадах студентоцентризму, професіоналізму, творчої співпраці. 2. В університеті шляхом опитування студентів постійно проводиться моніторинг якості навчання та викладання, в умовах ковідного карантину окрему увагу було приділено дистанційному навчанню. Позитивною практикою є тісний зв'язок студентського самоврядування зі здобувачами і викладачами ЗВО. 3. Оновлення ОК здійснюється з урахуванням результатів моніторингу й періодичного перегляду ОП, побажань і зауважень здобувачів, представників роботодавців та інших стейкхолдерів. Студенти беруть участь у засіданнях кафедри і впливають на оновлення ОП. У робочих програмах зазначено конкретні бали за різні види навчальної діяльності, зокрема й за самостійну роботу, оцінка за яку виставляється в академічному журналі. 4. Позитивним є те, що науково-педагогічні працівники залучають студентів до науково-дослідної роботи завдяки функціонуванню чотирьох гуртків, здобувачі беруть участь у конференціях, конкурсах студентських наукових робіт та міжнародних проєктах. 5. Університет підтримує викладачів і здобувачів освіти на шляху до інтернаціоналізації діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

У робочих програмах дисциплін ОК 12, ОК 13 подано застарілі джерела в списку рекомендованої літератури, немає чинних шкільних програм, підручників; у робочих програмах з ОК 12, ОК 21 не всі інформаційні ресурси перевірені на активність, коректність та відповідність навчальній дисципліні. Робоча програма дисципліни «Педагогіка» (ОК 6) в основному та додатковому переліку рекомендованої літератури містить джерела, які були надруковані раніше 2015 року. Робоча програма дисципліни «Психологія» (ОК 8) містить джерела, надруковані раніше 2011 року. Робоча програма дисципліни «Іноземна мова» (ОК 3) містить джерела, надруковані раніше 2010 року. Робоча програма дисципліни «Сучасна українська літературна мова» (ОК 14) містить джерела, крім двох, надруковані раніше 2015 року. Робоча програма дисципліни «Вступ до літературознавства» (ОК 11) містить одне джерело за 2015 р., поданий застарілий перелік рекомендованої літератури. 2. Студенти, що навчаються за ОП, яка акредитується, практично мало беруть участь у програмах з академічної мобільності. 3. У робочій програмі дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології» (ОК 4, розробник О. Г. Медведовська) відсутній ПРА 2 (автономія, відповідальність) «Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію» (див. ОП, с.17. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми). Рекомендуємо: 1. Оновити список рекомендованої літератури в робочих програмах дисциплін «Сучасна українська літературна мова» (ОК 14), «Вступ до літературознавства» (ОК 11) та ін. 2. Активізувати участь студентів у програмах з академічної мобільності. 3. У робочій програмі навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології» (ОК 4, розробник О. Г. Медведовська) та в освітній діяльності за нею врахувати ПРА 2 «Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію» (відповідно до ОП, с. 17. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за ОП у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка загалом відповідають Критерію 4, а вищезазначені недоліки можна в робочому порядку усунути, вони не є суттєвими і не впливають на досягнення визначених цілей.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контроль і оцінювання ПРН здобувачів відбувається на основі нормативних документів, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/xko2ieAf>), «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті...» (<https://cutt.ly/8ko2dRk>), «Положення про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності...» (<https://cutt.ly/Rko06VZ>). Порядок і критерії відповідних процедур визначено «Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/jko2kWy>). Про систему оцінювання студенти дізнаються з робочої програми, у системі Moodle, від викладача; залік студент може отримати за результатами поточного контролю; з організацією освітнього процесу, зокрема контролем, проблем у студентів немає. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою, предметом оцінювання є рівень досягнення ПРН, передбачених освітньою програмою. Студенти отримують додаткові бали за

написання статті, наявність сертифікатів щодо участі в конференції, дипломів за перемогу в олімпіадах, творчих конкурсах. Електронний розклад занять є у вільному доступі (<https://cutt.ly/gko2c9a>), де студент може також ознайомитися, коли і в який час відбудеться семестровий контроль, підсумкова атестація. Під час поточного контролю результатів викладачі враховують активність студентів на занятті, виконання самостійної роботи, індивідуального навчально-дослідного завдання, контрольних завдань. Оцінювання самостійної роботи окремо фіксується в академічних журналах. Студенти акцентували, що часу для виконання самостійних робіт їм вистачає, відповідні питання включено в залік та екзамен з конкретної дисципліни. У робочих програмах дисциплін передбачено різні способи контролю, оцінювання. Зокрема, у межах вивчення ОК 20 «Культура української мови та стилістика» для контролю й оцінювання застосовуються виступи на занятті, контрольна робота, тестування, індивідуальна навчально-дослідна робота, самостійна робота; в ОК 13 «Методика навчання української літератури» практикується проведення контрольних робіт, моделювання фрагментів уроків; в ОК 12 «Методика навчання української мови» застосовується усне опитування, практичні завдання, тести, презентації результатів виконаних завдань, конспекти уроків, проекти, контрольні роботи. Студенти своєчасно дізнаються про мету, цілі, зміст, заплановані результати навчання, порядок і критерії оцінювання з усіх навчальних дисциплін. Відповідна інформація міститься в робочих програмах ОК, які є у вільному доступі (<https://cutt.ly/xko2WF2>). У цих документах визначено форми контролю, критерії оцінювання за шкалою ЄКТС, розподіл балів, шкалу оцінювання, засоби діагностування результатів навчання. Під час зустрічі Н. І. Кириленко зазначила, що на початку навчального року (семестру) викладач формує у студентів думку про контроль з дисципліни, студенти консультуються з викладачем про поточний контроль, зарахування балів з неформальної освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література) відсутній. Атестація здобувачів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» проводиться у формі письмового комплексного кваліфікаційного екзамену з української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Контроль за досягненням студентами програмних результатів регламентується, зокрема, документами: «Положенням про порядок оцінювання знань студентів...» (<https://cutt.ly/Pko47gE>), «Положенням про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/Сko7q5a>), «Положенням про проведення практик...» (<https://cutt.ly/уко7rQC>), робочими програмами ОК. У відповідних документах визначено правила та порядок проведення контролю, процедуру повторного проходження контрольних заходів, шкалу оцінювання поточного та підсумкового контролю, навчальної, виробничої практик. Студенти чітко розуміють, що під час поточного контролю з дисциплін, з яких передбачено залік, здобувач максимально може набрати 100 балів; під час поточного контролю з дисциплін, з яких передбачено іспит, максимально може набрати 75 б. Підсумкова атестація здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою. Розклад екзаменів доводиться до відома викладачів і студентів за місяць до сесії. У разі оскарження результатів контролю ситуація вирішується відповідно до «Положення про апеляцію результатів навчання здобувачами ...» (<https://cutt.ly/qko7aNe>). З'ясовано, що випадків оскарження результатів на цій ОП не було. Здобувачі підтвердили, що процедура контролю й оцінювання знань їм відома, за потреби пояснення вони можуть отримати у викладачів, куратора. Для забезпечення об'єктивності процедури контролю й оцінювання здійснюється опитування студентів щодо якості викладання дисциплін. Учасники освітнього процесу під час експертизи в один голос повторювали, що критерії оцінювання контрольних заходів чітко описано в робочих програмах ОК, які є на сайті факультету і на платформі Moodle. Під час дистанційного навчання викладачі ознайомлювали студентів із критеріями і формами оцінювання у форматі відеоконференції. За словами Н. В. Громової, перевагу надають традиційному оцінюванню, поступово впроваджують елементи формувального оцінювання. Звернень студентів до деканату щодо необ'єктивності викладачів в оцінюванні не було. Порядок оскарження результатів підсумкової атестації відображено в «Положенні про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів ...» (<https://cutt.ly/8ko7gfy>), «Положенні про апеляцію результатів навчання здобувачів ...» (<https://cutt.ly/Uko7kXW>). Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/3ko7vcW>) підсумкова атестація випускників відбувається шляхом складання кваліфікаційного іспиту (та/або захисту кваліфікаційної роботи) відповідно до освітньої програми на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, що забезпечує об'єктивність оцінювання. Критерії оцінювання фольклорної і діалектологічної практик подано у відповідних робочих програмах. Звіт виробничої практики студент публічно захищає на підсумковій конференції. Критерії оцінювання виробничої практики, форми організації і контролю практики відображено в робочій програмі (<https://cutt.ly/qko7mcT>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності описано у відповідних документах ЗВО, викладених на сайті університету: Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності... (<https://cutt.ly/Ско6UyJ>), Кодексі академічної доброчесності... (<https://cutt.ly/Lko6SpQ>), Положенні про комісію з питань етики та академічної доброчесності (<https://cutt.ly/Тко6GQr>), Положенні про курсову роботу ... (<https://cutt.ly/6ko6Lbu>). Питання академічної доброчесності та перевірки на плагіат розглядаються під час вивчення дисциплін «Методика навчання української мови» (ОК 12), «Основи наукових досліджень» (ОК 16). Перевірка на плагіат здійснюється за допомогою ліцензійного програмного забезпечення, використовується система Strikeplagiarism.com. Відповідно до наказу «Про врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату ...» (<https://cutt.ly/Ско61Zq>) програмне забезпечення встановлено на базі наукової бібліотеки університету, призначено відповідальних співробітників; на сайті бібліотеки подано пояснення щодо перевірки на плагіат (<https://cutt.ly/vko63DE>). Роботи учасників освітнього процесу для перевірки на плагіат надсилаються через електронну пошту, що може як студент, так і викладач. У Плані роботи університету на 2020-2021 н.р. (<https://cutt.ly/xko65zZ>), розділ X, передбачено заходи щодо імплементації Кодексу академічної доброчесності. Викладачі-філологи взяли участь у тренінгах з академічної доброчесності (<https://cutt.ly/qk2qwW2>). ЗВО активно залучає студентів до заходів, присвячених академічній етиці і доброчесності, зокрема, під час тижня академічної доброчесності (<https://cutt.ly/Pk2qtx2>), до лекції-діалогу «Академічна культура і академічна доброчесність у комунікативному вимірі: університет-школа» із залученням стейкхолдерів (<https://cutt.ly/Fk2qicl>), до III міжнародної конференції «Академічна культура дослідника в освітньому просторі: європейський та національний досвід» (<https://cutt.ly/tk2qaWa>). За результатами онлайн-опитування, у 2 півріччі 2019-2020 н.р. 97,6 % здобувачів університету ознайомлені з поняттям плагіат та можливими ризиками, пов'язаними з ним (<https://cutt.ly/Qk2qghA>). Серед здобувачів ОП зафіксовано поодинокі факти порушення академічної доброчесності. Колегіальним експертно-консультативним органом університету, який розглядає питання академічної доброчесності, є Комісія з питань етики та академічної доброчесності. На сайті факультету є покликання на сторінку «Академічна доброчесність», що містить відповідні інституційні положення, накази, дайджест подій і новин щодо академічної доброчесності (<https://cutt.ly/uk2qliC>). Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування з'ясовано, що для забезпечення якості освіти університету активну превентивну діяльність здійснюють представники студентського самоврядування і профкому.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Форми, процедура проведення контрольних заходів і критерії оцінювання студентів є чіткими, зрозумілими, описані у спеціальних положеннях, навчальних і робочих програмах ОК. 2. Механізм проведення, оцінювання та оскарження контрольних заходів регулюється низкою відповідних документів, які є у вільному доступі на сайті ЗВО. 3. У межах ОК використовуються усні і письмові форми контрольних заходів, які уможливають чітку перевірку досягнення ПРН здобувачами вищої освіти. 4. На заняттях застосовуються різні види контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. У робочих програмах освітніх компонентів зазначено конкретні бали за різні види навчальної діяльності, зокрема й за самостійну роботу студентів. 5. Підсумкова атестація випускників бакалаврату здійснюється шляхом складання кваліфікаційного іспиту відповідно до освітньої програми на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. 6. На сайті ЗВО розміщено положення, які регулюють забезпечення академічної доброчесності, в університеті реалізуються різні заходи навчально-наукового спрямування з формування у здобувачів належної академічної культури. Здобувачі знають і загалом дотримуються принципів академічної доброчесності. Як позитивні практики варто назвати дисципліну «Основи наукових досліджень» (ОК 16) та інституційну перевірку робіт на плагіат через наукову бібліотеку університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Під час контролю й оцінювання студентів не часто застосовуються різнорівневі завдання та самоконтроль (про це, зокрема, на зустрічі з представниками самоврядування зазначила Шкіль Вікторія). Рекомендуємо: 1. Більше уваги приділити різнорівневим завданням з різних дисциплін для контролю й оцінювання здобувачів та посилити діяльність із самоконтролю студентів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зазначені вище недоліки суттєво не впливають на якість освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)» за першим рівнем вищої освіти. Загалом ОП відповідає вимогам Критерію 5 щодо форм, методів, правил і процедур проведення контрольних заходів та політики академічної доброчесності у ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Відомості про членів кафедри української мови і літератури подано на офіційній сторінці цього підрозділу (<https://fisf.sspu.edu.ua/prg-kafedru-umil>). Вивчення профілів викладачів у Гугл Академії засвідчило, що вони активно займаються науковою діяльністю, мають h-індекс від 2 до 15, тематика їхніх наукових публікацій корелює з тематикою дисциплін, які викладаються за ОП. Усі науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію ОП, мають науковий ступінь доктора/кандидата наук і вчене звання професора/доцента. Аналіз дипломів та базової освіти викладачів засвідчив, що їхня професійна кваліфікація відповідає ОК, які вони викладають на ОП. За зведеною інформацією про викладачів ОП, поданою у таблиці 2 відомостей про самооцінювання ОП, у більшості викладачів є понад 7 підпунктів пункту 30 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти. Розміщені на сайті ЗВО результати онлайн-опитування здобувачів освіти, які навчаються за відповідною ОП, щодо якості викладання навчальних дисциплін у 2 семестрі 2019-2020 н.р. (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/01/ukrmova_ce48c.pdf) свідчать про достатній рівень задоволеності здобувачів викладанням дисциплін і про достатній рівень відповідності навчальних дисциплін освітньо-професійній програмі «Середня освіта (Українська мова і література)».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсу науково-педагогічних працівників визначається «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка...» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_pri_zamischenni_vakposad_npp_ofaf9.pdf). Під час зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом начальника відділу кадрів Л. В. Пустовіт розповіла про роботу конкурсної комісії з відбору викладачів і про відповідну процедуру у ЗВО. Викладачі звітують про виконання контрактних зобов'язань на конкурсній комісії. Члени комісії визначають ступінь відповідності роботи викладачів кваліфікаційним вимогам, ліцензійним умовам, рівень науково-професійної активності, відповідність професійної та академічної кваліфікації меті і цілям ОП; також до уваги береться рейтинг викладачів. Рейтинг кафедри 2019-2020 р. представлено у вільному доступі на сторінці ЗВО (<https://sspu.edu.ua/reitynhy-sumdpu-imeni-asmakarenka>). На кафедрі української мови і літератури працюють висококваліфіковані викладачі, склад цього підрозділу майже не змінюється. Детальний звіт про наукову діяльність кафедри української мови і літератури є на сайті кафедри (https://fisf.sspu.edu.ua/images/2021/ukrmov/Zvit_nauka_2020_2d832.pdf).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У СумДПУ відповідно до Положення про раду роботодавців... (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_radu_robotodavciv_sumdpu_imeni_as_makarenka_5dc93.pdf) функціонує рада роботодавців, одним із завдань якої є забезпечення узгодженості навчальних планів і програм з урахуванням вимог та потреб роботодавців. До групи розробників ОП, її рецензентів входять представники роботодавців. З'ясовано, що стейкхолдери беруть участь у проведенні занять з методика навчання української мови /літератури (ОК12/ОК13), у засіданнях кафедри української мови і літератури, конференціях, круглих столах, нарадах із практик тощо. Під час зустрічі з роботодавцями підтверджено їх активну участь у різних заходах, які організовує кафедра української мови і літератури. Вчителі відзначили належну фахову підготовку здобувачів освіти під час проходження педагогічної практики, що є позитивною практикою на цій ОП, а також підтвердили свою участь у науково-методичних і освітніх заходах кафедри. Учасники зустрічі звернули увагу на доречність поєднання навчальної і дослідницької діяльності в ОП. Учитель А. В. Баєва (член експертної комісії з підсумкової атестації) зазначила, що відвідує дискусійні платформи, конференції, які організовує кафедра. Як випускниця цього закладу вона мотивовано брала участь у проведенні для здобувачів бінарних уроків, майстер-класу про сучасні прийоми навчання української мови і літератури. Учитель С. О. Гончаренко (член фахової комісії) давала студентам майстер-клас з акмеологічної педагогіки, розповідала здобувачам про літературу рідного краю (сама ж у школі, поза іншим, веде музей письменників Сумщини). На базі кафедри для здобувачів вищої освіти проведено онлайн-лекцію-діалог з академічної культури й академічної доброчесності із залученням стейкхолдерів, зокрема начальника

4. Заклад вищої освіти залуцає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Позитивною практикою на ОП є те, що для якісної підготовки здобувачів освіти кафедра української мови і літератури запрошує до освітнього процесу викладачів провідних вітчизняних ЗВО, працівників наукових установ, мовознавців, краєзнавців та інших фахівців. Показовою є співпраця з провідними вітчизняними освітніми установами, зокрема з викладачами Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова д.філол.н., професором Л. І. Мацько (<https://cutt.ly/Ek2wVog>; <https://cutt.ly/Zk2w9Ay>), д.філол.н., професором Л. В. Кравець (<https://cutt.ly/Tk2w7Zi>). У співавторстві з Л. І. Мацько та іншими фахівцями було створено Програму для профільного навчання учнів ЗНЗ (<https://cutt.ly/fk2ewZS>), навчально-методичний посібник «Українська мова. 10 клас. Профільний рівень, українська філологія». У межах договору Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України і кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП, проведено спільний вебінар для аспірантів, магістрантів, студентів, до якого активно долучився д.пед.н., професор М. П. Вовк (<https://cutt.ly/Rk2euS1>). М. П. Вовк (<https://cutt.ly/gk2eszj>, виступ «Педагогічна майстерність у дії»), д.пед.н., професор О. А. Лаврінченко (<https://cutt.ly/ok2ehqz>) та ін. узяли участь у спільному майстер-класі з академічної культури. Також помітною є співпраця з провідними фахівцями з Українського мовно-інформаційного фонду НАН України, Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, інших закладів вищої освіти. На зустрічі з роботодавцями вчителі підтвердили, що долучаються як професіонали-практики до організації освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти під час зустрічі підтвердили участь у лекціях, семінарських заняттях із залученими провідними науковцями. На базі «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬСЬКОГО кампусу», що функціонує як грантова програма в межах проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства Сполучених Штатів Америки та Посольства Великої Британії в Україні, в партнерстві з МОН України та АУП за участі Загальноукраїнського центру словникарства, Українського мовно-інформаційного фонду НАН України, у співпраці з Донецьким національним університетом імені Василя Стуса проведено «Словникову майстерню» (<https://cutt.ly/vk2ezm9>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Відповідно до «Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ...» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/poryadok_pidvishchennya_kvalifikaciyi_ped_i_nauk-ped_pracivnikiv_82d7f.pdf) викладачі підвищують свою кваліфікацію / проходять стажування у вітчизняних закладах освіти або закордонних. Зустріч із керівником та менеджментом ЗВО дала змогу переконатися, що університет сприяє активній участі викладачів у стажуванні через оформлення відряджень та коригування розкладу навчальних занять. Зведена інформація про викладачів ОП, подана в таблиці 2 відомостей про самооцінювання ОП, підтвердила факт підвищення кваліфікації / стажування науково-педагогічних працівників у період з 2015 по 2020 роки. Позитивним є те, що окремі викладачі ОП пройшли стажування в іноземних закладах освіти: у Польщі (О. М. Семенов, І. О. Павленко), у Словаччині (О. П. Кумеда, Ю. А. Бондаренко). Доц. О. П. Кумеда працювала в Словацькій Республіці на посаді викладача української мови в Університеті Костянтина Філософа (м. Нітра). Університет організує різні курси, тренінги, семінари для професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Викладачі постійно вивчають передовий педагогічний досвід. Усі члени кафедри української мови і літератури взяли участь у тренінгах із розроблення і проведення дистанційних курсів, зокрема в системі Moodle. На розвиток і вдосконалення професійно-педагогічної вправності викладачів кафедри позитивно впливає активна участь в організації і проведенні наукових заходів – усеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій, особливо актуальною з-поміж яких є щорічна міжнародна конференція «Академічна культура дослідника в освітньому просторі» (<https://sspu.edu.ua/news/akadem-chna-kul-tura-dosl-dnika-v-osv-tn-omu-prostor-evgorejs-kij-ta-nats-onal-nij-dosv-d>). Викладачі кафедри, крім статей у закордонних та вітчизняних фахових виданнях, мають публікації, що індексуються у базах Web of Science та Scopus. НПП ОП зареєстровані в науковій системі Google Scholar, що дає їм змогу активно поширювати результати власних досліджень. Для вивчення й використання наукового досвіду студенти і викладачі мають доступ через наукову бібліотеку університету до передплачених ним ресурсів міжнародних баз даних Scopus, Web of Science та Springer Nature, Science Direct.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У СумДПУ імені А. С. Макаренка діє налагоджена система зі стимулювання й заохочення викладачів, що регулюється Положенням про преміювання працівників, Положенням про встановлення надбавок і доплат працівникам університету, Положенням про порядок надання матеріальної та разової матеріальної допомоги працівникам, Положенням про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків, які є складниками Колективного договору (додатки 3, 4, 11, 12), доступного на сайті ЗВО за покликанням (https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/11/05/kolektivniy_dogovir_2019-2022.pdf), Положенням про почесні

звання СумДПУ імені А. С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_pochesni_zvannya_sumdpu_d690d.pdf), Положенням про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників... (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_reytingovu_sistemu_ocinyuvannya_diyalnosti_d2a31.pdf). Під час зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО з'ясовано, що в університеті діє загальна рейтингова система оцінювання діяльності викладачів, кафедр, завідувачів. Рейтингові показники науково-педагогічної діяльності викладачів ураховуються при конкурсному відборі на посади, при поданні на нагородження, присвоєнні вчених звань і т. ін. У ЗВО кафедра української мови і літератури посідає призові місця з-поміж інших кафедр, за це університет неодноразово заохочував викладачів кафедри грошовими винагородами. За результатами 2018-2019 року завідувач кафедри О. М. Семенов посів 1 місце в консолідованому рейтингу завідувачів кафедр та викладачів (https://goo.su/2hib). Науково-педагогічних працівників, які мають високий рейтинг, заохочують грамотами, державними та університетськими нагородами, почесними званнями, занесенням їхніх прізвищ на Дошку пошани університету «Кращі імена» (В. С. Бугрій, Л. М. Горболіс, Н. І. Кириленко, Ю. А. Бондаренко, О. М. Семенов – у різні роки) тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. На освітній програмі «Середня освіта (Українська мова і література)» працюють висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, їхня професійна кваліфікація і наукова діяльність відповідає освітнім компонентам, які вони викладають. 2. Під час роботи ЕГ вчителі наголосили на належній фаховій підготовці студентів, які проходять активну педагогічну практику. 3. Для забезпечення якості вищої освіти кафедра залучає до освітнього процесу за ОП викладачів провідних вітчизняних ЗВО, працівників наукових установ тощо. 4. До різних науково-методичних заходів, які організовує кафедра, долучаються стейкхолдери на засадах партнерства. 5. Як позитивну практику варто відзначити зв'язки викладачів кафедри з міжнародними організаціями та закладами вищої освіти, що налагоджуються насамперед під час проходження закордонного стажування та спільного виконання проєктів. 6. Кількісним показником науково-педагогічної активності є загальний рейтинг викладачів і кафедр університету. ЗВО стимулює активну діяльність викладачів, у яких високий рейтинг, використовуючи різні способи заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. У Захаровій В.А. в Гугл Академії за 2017, 2018, 2020 роки по одній публікації. Рекомендуємо: 1. Викладачам продовжувати власну активну публікаційну діяльність у межах забезпечення ОП. В. А. Захаровій більше уваги приділяти підготовці й виданню власних публікацій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Виявлений недолік суттєво не впливає на якість освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)». Загалом ОП відповідає вимогам Критерію 6. ЗВО створює достатні умови для систематичного підвищення рівня наукової активності та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група ознайомилася з відомостями про самооцінювання, провела зустрічі з фокус-групами та здійснила огляд матеріально-технічної бази за допомогою онлайн-відеотуру. На підставі отриманої інформації констатуємо, що матеріально-технічне забезпечення Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка на належному рівні. Матеріально-технічна база ЗВО включає: 14 корпусів, 5 навчально-лабораторних корпусів, бібліотеку, їдальню, бенкетну залу, 3 гуртожитки, стадіон, басейн, ботанічний сад; 31 лекційну та 68 групових аудиторій, 36 навчальних лабораторій, 19 комп'ютерних класів, 34 методичні кабінети. У вільному доступі для студентів є наукова бібліотека, що налічує близько 888 тис. примірників, електронна бібліотека – понад 21500

документів, репозитарій – понад 7000 документів; є читальний зал із безоплатним доступом до мережі Інтернет, функціонує відділ іноземної літератури. З усіх ОК наявне необхідне навчально-методичне забезпечення, зокрема підручники, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації до написання курсових робіт, виконання самостійної роботи, підсумкової атестації, що в сукупності дає змогу досягти визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Більшість кабінетів обладнано технічними засобами. У гуртожитку та майже всіх навчальних аудиторіях зроблено капітальний ремонт. На факультеті створено місця для особистого простору та відпочинку студентів. Здобувачі ОП забезпечені достатньою кількістю навчальних аудиторій, комп'ютерним обладнанням та мультимедійними засобами. Під час спілкування з фокус-групами скарг на матеріально-технічну базу висловлено не було. Студенти та НПП загалом задоволені умовами навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всієї інфраструктури ЗВО необхідної для освіти, а саме: користування бібліотекою, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами ЗВО. Проте слід зазначити, що перша перевірка кваліфікаційних та наукових робіт на оригінальність є безоплатною, а кожна наступна (не залежно від кількості сторінок) – 250 грн.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО створено Положення про систему управління охороною праці Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_upravlinnya_ohoronoyu_praci_sumdpu_imeni_as_makarenka_eb558.pdf). З метою організації безпечного освітнього середовища серед здобувачів та науково-педагогічних працівників проводять інструктаж із техніки безпеки життєдіяльності. Функціонує університетський медичний пункт; наявні куточки безпеки; кожна аудиторія оснащена протипожежними засобами. Проведений онлайн-відеотур засвідчив, що коридори, сходи, пандуси, аудиторії тощо знаходяться в належному стані. При університеті створено психологічну службу, діяльність якої спрямовано на підтримку здорового морального духу університетської спільноти, попередження та врегулювання проявів конфліктних ситуацій і насильства в колективі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факультет іноземної та слов'янської філології має свою сторінку на сайті університету (<https://fisf.sspu.edu.ua>), де розміщено інформацію щодо освітнього процесу. На офіційному сайті ЗВО можна знайти необхідні відомості щодо навчання (<https://sspu.edu.ua>), стипендій, рейтингів та дозвілля. За більш детальною інформацією здобувачі можуть звернутися у розділ «Студенту» (<https://sspu.edu.ua/component/sppagebuilder/?view=page&id=96>), де вони знайдуть необхідну інформацію щодо дистанційного навчання, зможуть зайти у свій електронний кабінет та побачити розклад занять. Абітурієнти можуть отримати інформацію в секторі «Вступнику» (<https://sspu.edu.ua/vstup>). З головної сторінки сайту можна перейти за покликаннями до інформації про додаткові освітні та інші платні послуги, про наявні вакансії, про реєстрацію на підготовчі курси ЗНО та щодо підвищення кваліфікації. Сайт містить рубрику «Новини», звідки здобувачі можуть дізнатися про всі заходи та рубрику «Сервіси», де розміщено адресу електронної пошти для листування, телефонний довідник, а також перейти за покликанням «Електронний розклад» (<https://sspu.edu.ua/schedule/>). На офіційному сайті Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка розміщено електронну пошту ректора (rector@sspu.edu.ua) та його робочий телефон +38(0542)68-59-02. Консультативну підтримку здобувачі можуть отримати безпосередньо від викладачів та від органів студентського самоврядування. Слід зазначити, що окрім психологічної служби, яка діє у ЗВО, на факультеті створено ще й власну скриньку довіри.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Задля забезпечення умов навчання осіб з обмеженими можливостями у СумДПУ ім. А. С. Макаренка створено: Порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами (https://sspu.edu.ua/images/2020/11/poryadok_navchannya_ta_suprovud_osib_z_osoblivimi_osvitnimi_potrebami_57b_aa.pdf), Наказ про затвердження порядку навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами (https://sspu.edu.ua/images/2020/11/nakaz_pro_zatverdzhennya_poryadku_navchannya_ta_suprovud_osib_z_osoblivim_i_osvitnimi_potrebami_ddbbb.pdf), Порядок супроводу осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення

(https://sspu.edu.ua/images/2020/11/poryadok_suprovodu_osib_z_osoblivimi_potrebami_ta_inshih_malomobilnih_gru_p_naselennya_e2224.pdf) та Наказ про порядок супроводу осіб з особливими потребами (https://sspu.edu.ua/images/2020/11/nakaz_pro_poryadok_suprovodu_osib_z_osoblivimi_potrebami_391ef.pdf). Створено безперешкодний доступ до корпусів університету за допомогою пандуса, але тільки на перший поверх. Проте учасники зустрічей з ЕГ зазначили, що для таких осіб розклад складають переважно на першому поверсі університету. У разі потреби спілкування таких осіб з керівництвом ЗВО, працює відповідальна особа, яка здійснює залучення необхідних людей для консультації. Слід відмітити, що у ЗВО функціонує дві кафедри, які займаються соціальною освітою: кафедра логопедії і кафедра спеціальної та інклюзивної освіти. Відповідно до поданої інформації особи з особливими освітніми потребами наразі на ОП не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Питанням вирішення конфліктних ситуацій у Сумському державному педагогічному університеті займається психологічна служба. На поверхах корпусів розміщено скриньки довіри, де студенти можуть висловити свої почуття чи думку щодо викладачів, або особистого непорозуміння. ЗВО здійснює анкетування різного роду, організовує тренінги, просвітницькі заходи. Найвільний кабінет для консультацій, де активно проводяться зустрічі і психологічна просвіта, та кабінет (427), де знаходиться психолог і два соціальні педагоги, які відповідають на дзвінки, що надходять на телефон довіри. Консультація проводиться анонімно. З питань корупції працює відповідальна особа, також з подібними питаннями здобувачі можуть звернутися до Юридичної клініки (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_yuridichnu_kliniku_sumdpu_184f9.pdf). Контакти для різного роду повідомлень з приводу вирішення конфліктних ситуацій, зазначені на вебсайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна матеріально-технічна база ЗВО. Створено комфортні умови для навчання та є доступ до інфраструктури для осіб з особливими потребами. Інформаційно-консультативна підтримка здобувачів забезпечена на достатньому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають доступ лише до першого поверху. Рекомендуємо вдосконалити доступ до інфраструктури університету різних поверхів для зазначеної категорії осіб.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Інфраструктура освітнього середовища та матеріальні ресурси відповідають потребам здобувачів та науково-педагогічних працівників. З огляду на вказані позитивні сторони вимоги критерію загалом дотримано.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка є чинною низка документів, що регулює процедури щодо відкриття, моніторингу, зміни та закриття освітньої програми, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf),

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf), Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf). ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур запровадження, моніторингу та перегляду ОП. До розроблення та перегляду залучаються як науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти, так і зовнішні стейкхолдери. Моніторинг та обговорення його результатів здійснюються на локальному (кафедра української мови і літератури, науково-методична комісія, вчена рада факультету), й загальноуніверситетському (Центр забезпечення якості вищої освіти, науково-методична та вчена ради університету) рівнях. Запропоновані рекомендації та зауваження обговорюються також на засіданнях ради стейкхолдерів та ради роботодавців. Усі висловлені пропозиції було взято до уваги й ураховано під час перегляду ОП (збільшено кількість кредитів на практики; об'єднано старослов'янську мову з історичною граматику; культуру мови зі стилістикою; внесено як обов'язкову дисципліну «Українська діалектологія» тощо). Цей факт підтвердили під час зустрічей з ЕГ зовнішні та внутрішні стейкхолдери.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка розроблено Положення про студентське самоврядування (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriadvannia.pdf>). Під час спілкування з представниками студентського самоврядування стало зрозуміло, що його представники є надійним містком між адміністрацією та здобувачами. Під час зустрічей з фокус-групами здобувачів, які навчаються за цією ОП, було з'ясовано, що студенти залучаються до перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Зокрема, студентка 4 курсу Корнієнко Аліна брала участь у розробленні ОП 2020 року та внесла пропозицію розширити каталог вибіркових дисциплін (зі слів студентки, пропозицію було взято до уваги). Також студентка 3 курсу Юлія Прихідько та студентка 4 курсу Юлія Назаренко внесли пропозицію зробити обов'язковою дисципліну «Українська діалектологія» (шляхом подання заяви в деканат).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Однією зі складових ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка є тісно налагоджені зв'язки з роботодавцями. Задля більшого залучення до перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості у ЗВО створено експертну раду стейкхолдерів (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/nakaz_pro_zatverdzhennya_skladu_ekspertnih_rad_steykholderiv_za_op_897aa_10c09.pdf). Безпосередньо роботодавці є одними з розробників цієї ОП. Зокрема, Гончаренко Світлана Олексіївна (вчитель української мови і літератури КУ «Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №15 ім. Д. Турбіна») вносила свої пропозиції щодо збільшення кількості годин на практичну підготовку. Окрім того, обговорення питань стосовно ОП здійснюється у процесі практичної діяльності, під час дискусійних платформ, конференцій та занять із студентами. Для детальнішого аналізу та врахування інформації на офіційному вебсайті ЗВО розміщено анкету роботодавця (<https://sspu.edu.ua/anketa-robotodavtsia>). Викладачі залучають роботодавців до проведення бінарних уроків, майстер-класів, лекцій, відкритих пар, круглих столів тощо. Під час зустрічі з фокус-групою роботодавців було підтверджено залучення їх до перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Роботодавці вносять свої рекомендації, пропозиції та побажання безпосередньо. Відповідну інформацію зафіксовано в протоколі № 4 засідання експертної ради стейкхолдерів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» першого рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) (https://fisf.sspu.edu.ua/images/2020/protokol_4_aae5c.pdf).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертна група переконана в тому, що Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка створив чітку систему працевлаштування, збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників, зокрема цієї ОП. Зі слів випускників, ЗВО опікується кар'єрним шляхом своїх студентів. Зокрема, випускниця Анастасія Симончук працевлаштувалася за допомогою відділу працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових освітніх послуг (<https://sum.dcz.ua/>). Задля отримання зворотної інформації заклад вищої освіти систематично проводить опитування серед випускників шляхом надсилання опитувальників на пошту. Варто зазначити, що кафедра української мови і літератури особисто підтримує зв'язки зі своїми випускниками. Окрім того, на офіційному вебсайті розміщено «Анкету випускника» (<https://sspu.edu.ua/anketa-vipusknika>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf) регламентує забезпечення якості закладу вищої освіти. Варто зазначити, що університет реагує на пропозиції подані різними групами стейкхолдерів. Під час зустрічі з фокус-групами здобувачів та роботодавців інформація підтвердилася. Загалом університетська система забезпечення якості вищої освіти реагує на недоліки ОП досить швидко.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) – первинна. Проте рекомендації було висловлено під час акредитації ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» за другим (магістерським) рівнем, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта. На зустрічах з фокус-групами з'ясувалося, що ЗВО реагує на пропозиції та рекомендації, висловлені під час попередньої акредитації. Але факт того, що між двома експертизами пройшов короткий проміжок часу (рішення Національного агентства щодо акредитації ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» за другим (магістерським) рівнем ухвалено в грудні 2020 р.), не дав змоги ЗВО врахувати всі надані пропозиції. Утім, зазначимо, що ЗВО оновило Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка (затверджено від 25 січня 2021 року; https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Спостереження впродовж експертизи свідчать про те, що в університеті є розуміння важливості культури якості вищої освіти, що регламентоване Положенням про внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності... (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_vnutrishniy_monitoring_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_f7d9e.pdf), Положенням про комісію із забезпечення якості вищої освіти (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_komisiyu_iz_zabezpechennya_yakosti_vischoyi_osviti_5d370.pdf) і підтверджено під час інтерв'ювання академічної спільноти, яка активно долучається до розроблення й перегляду ОП (зокрема, науково-педагогічні працівники беруть участь в розробленні й обговоренні проєктів ОП, вносять пропозиції щодо покращання змісту навчальних дисциплін, підвищують професійну кваліфікацію для підвищення якості викладання навчальних дисциплін, запровадження новітніх технологій навчання тощо), а відтак і до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП. Кафедра української мови і літератури проводить низку комунікативних заходів (науково-практичні конференції, круглі столи, тренінги-семінари), де обговорюються питання стосовно компетентностей та програмних результатів навчання, які є актуальними й значущими в майбутній професійній діяльності випускників ОП. У ЗВО за налагодження й ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти відповідають на рівні факультету кафедра української мови і літератури, на загальноуніверситетському рівні – Центр забезпечення якості вищої освіти. Усі рішення кафедри стосовно процедур внутрішнього забезпечення якості ОП обговорюються на засіданнях науково-методичної комісії факультету та вченої ради факультету, звіти яких подаються до Центру забезпечення якості вищої освіти. Центр на підставі аналізу звітів готує аналітичні матеріали для подальшого обговорення на науково-методичній та вчентій радах університету. Чітко простежується зворотний зв'язок, оскільки відбувається узагальнення кращих практик і поширення їх на інші ОП, а виявлення недоліків сприяє їх усуненню чи запобіганню під час реалізації освітніх програм, наявних у ЗВО. До процедур внутрішнього забезпечення якості ОП залучаються здобувачі вищої освіти та зовнішні стейкхолдери. На факультеті діє експертна рада стейкхолдерів ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» (https://fisf.sspu.edu.ua/images/2020/protokol_4_aae5c.pdf). У результаті аналізу відомостей про самооцінювання, зустрічей з фокус-групами, положень про якість вищої освіти варто відмітити, що робота всіх структур на факультеті є злагодженою. Деканат та кафедри здійснюють постійний моніторинг якості знань студентів за підсумками сесій, ректорських контрольних робіт. Під час зустрічей з різними фокус-групами ЕГ переконалася, що на цій ОП створено максимально доброзичливе та комфортне середовище. Усі учасники академічної спільноти свідомо дотримуються академічної доброчесності та розуміють цінність і вагомість якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Безумовно, серед позитивних практик варто відзначити тісно налагоджені зв'язки з роботодавцями, їх залученість до розроблення, перегляду та обговорення ОП; активну діяльність органів студентського самоврядування; задіяність

здобувачів освіти цієї ОП до її перегляду та обговорення. У ЗВО створено чіткий механізм збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Загальні пропозиції, сформульовані під час попередньої експертизи ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, ураховано частково. Рекомендуємо доопрацювати та реалізувати невраховані зауваження і рекомендації, які зроблені під час попередньої експертизи ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)».

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зазначені рекомендації є лише окремими позиціями, які допоможуть закладові вдосконалити ОП. Часткове врахування зроблених зауважень та пропозицій під час попередньої експертизи ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» за другим (магістерським) рівнем у реалізації ОП, що акредитується, не є суттєвим недоліком, оскільки спричинене не ігноруванням їх ЗВО, а коротким часовим проміжком між двома експертизами. Експертна група оцінює критерій 8 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються такими документами: Статутом, Колективним договором, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Кодексом академічної доброчесності, Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, а також низкою положень: Про організацію освітнього процесу, Про самостійну роботу студентів, Про студентське самоврядування, Про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених, Про академічну мобільність студентів, Про вільний вибір навчальних дисциплін студентами, Про проведення практик студентів, Про порядок оцінювання знань студентів, Про кваліфікаційну роботу, Про наукову раду, Про раду роботодавців, Про розгляд скарг та звернень громадян, Про комісію з питань етики та академічної доброчесності тощо. Усі необхідні документи розташовані у вільному доступі на офіційному вебсайті (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>). ЕГ на зустрічах з учасниками освітнього процесу з'ясувала, що правила та процедури, які регулюють їхні права й обов'язки, є доступними, зрозумілими для них та послідовно дотримуються в процесі реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному вебсайті ЗВО (<https://fisf.sspu.edu.ua/images/2019/12/23/opp-2020-bak-akred-proekt.pdf>) та на сторінці факультету (<https://fisf.sspu.edu.ua/serednia-osvita-ukrainska-mova-i-literatura-2020>) оприлюднено проект ОП «Середня освіта (Українська мова і література)» 2020. На сайті також зазначено, що зауваження та пропозиції можна надсилати на електронну пошту. Проте форма для отримання зауважень та пропозицій стосовно ОП відсутня. Гарант ОП О. М. Рудь та завідувач кафедри української мови і літератури О. М. Семенов під час зустрічі ЕГ з академічним персоналом повідомили, що наразі триває робота з розроблення проекту ОП на 2021 рік.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Чинну ОП розміщено на офіційному вебсайті Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка та факультету (<https://fisf.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/12/29/opp-2020-ukr.pdf>). Усі зацікавлені особи можуть ознайомитися з її повним змістом у вільному доступі на сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Безумовно, варто зазначити, що внутрішні нормативні документи, які регулюють освітній процес у ЗВО, наявні і розташовані у вільному доступі на вебсайті ЗВО, вони визначають чіткі й зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Освітню програму оприлюднено на офіційному вебсайті університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Форма для зауважень та пропозицій відсутня. Експертна група рекомендує розмістити на сайті поруч із проектом ОП форму для зауважень і пропозицій. На сайті ЗВО розміщено силабуси не з усіх навчальних дисциплін, натомість студенти зазначили, що їм зручно переглядати особливості ОК за силабусом. Рекомендуємо розмістити на сайті ЗВО силабуси з усіх навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Виявлені слабкі сторони суттєво не впливають на якість освітнього процесу на ОП. ЗВО загалом дотримано вимог щодо прозорості та публічності його діяльності.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копусь Ольга Антонівна

Члени експертної групи

Кучерук Оксана Анатоліївна

Наумець Ольга Анатоліївна